

Palveluverkkoselvitys

Vesilahden kunnan sivistyspalveluiden
palveluverkkotyöryhmän raportti

31.5.2022

Palveluverkkoselvityksen tausta

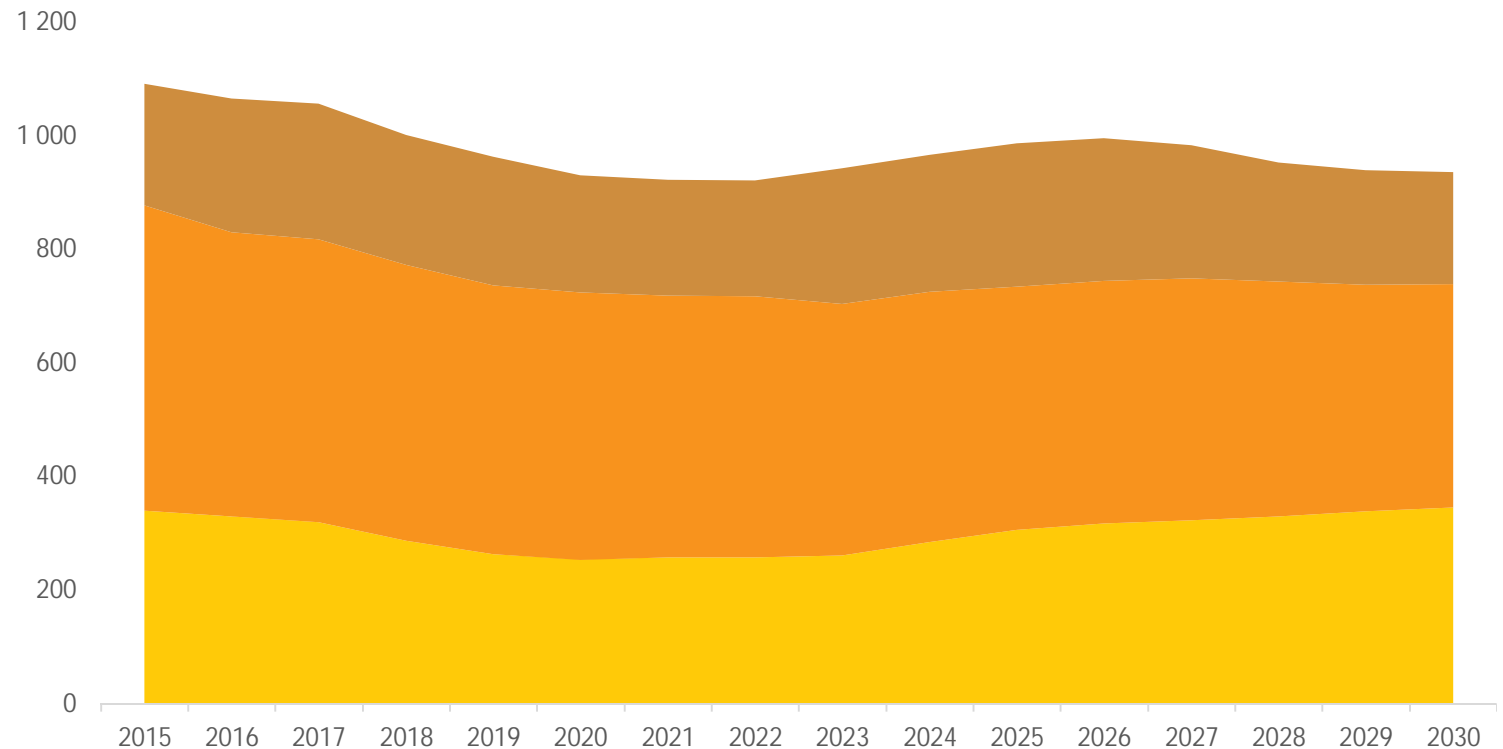
- Sivistyslautakunta päätti 12.10.2021 (§65) perustaa palveluverkkotyöryhmän, jonka tehtäväksi asetettiin tuoda tietoa ja tehdä esityksiä palveluverkon kehittämiseksi Vesilahden kunnan sivistyslautakunnalle ja muille toimielimille.
- Vesilahden kunnanhallitus teki 24.1.2022 (§3) päätöksen Vesilahden kunnan talouden tasapainottamisohjelmasta. Kunnanhallitus päätti ohjeistaa toimialajohtajat valmistelemaan käyttösuunnitelmatasoiset toimenpideohjelmat siten, että valtuuston talousarviossa 2022 asettama tavoite yhden (1) miljoonan euron parannuksesta tilikauden tulokseen voidaan saavuttaa tulevina vuosina.

Palvelutarpeen ennakointi

- Palveluverkkoselvityksessä arvioidaan palveluverkkoa suhteessa ennakoituun palvelutarpeeseen
- Palvelutarpeen ennakointi perustuu
 - Digi- ja väestötietoviraston alueellisiin väestötietoihin
 - Vesilahden kunnassa oleville tonteille valmistuvien rakennusten arvioituihin valmistumisvuosiin 2022-2030
 - Muuttajien määrä ennakoitu asuntotyyppien perusteella
 - Muuttavien lasten iät arvioitu historiatiedon pohjalta
- Palvelutarvetta ennakoidaan varovaisuusperiaatetta noudattaen siten, että palvelutarpeeseen varaudutaan vastaamaan myös tilanteessa, jossa kaikki tontin rakentuisivat nopeimmassa mahdollisessa aikataulussa

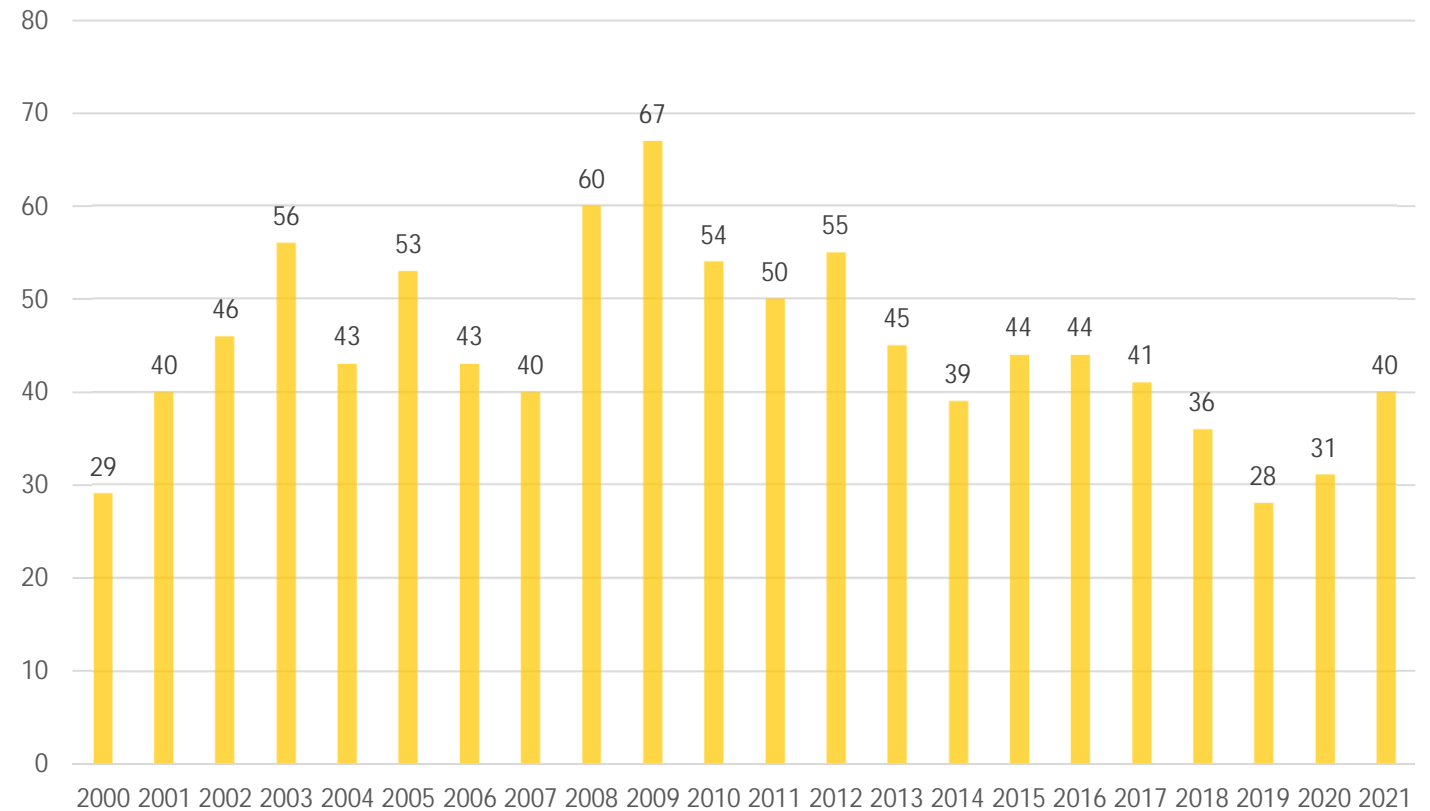
Kunnan väestöennusteeseen perustuva ikäryhmittäinen ennuste 2015-2030

- Muuttovoitto tuo kuntaan varhaiskasvatukseen lapsia, joka kompensoi alentunutta syntyvyyttä
- Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen palvelutarve pysyy kokonaisuutena melko vakaana

Syntyvyys Vesilahdessa 2000-2021

- Syntyneiden lasten määrä oli laskussa koko 2010-luvun mutta käänne tapahtui vuosikymmenen vaihteessa
- Tilastokeskuksen väestöennuste arvioi, että syntyvyys säilyisi noin 35 lapsessa 2020-luvulla, mutta oletettavasti muuttovoitto nostaa myös syntyvyyttä

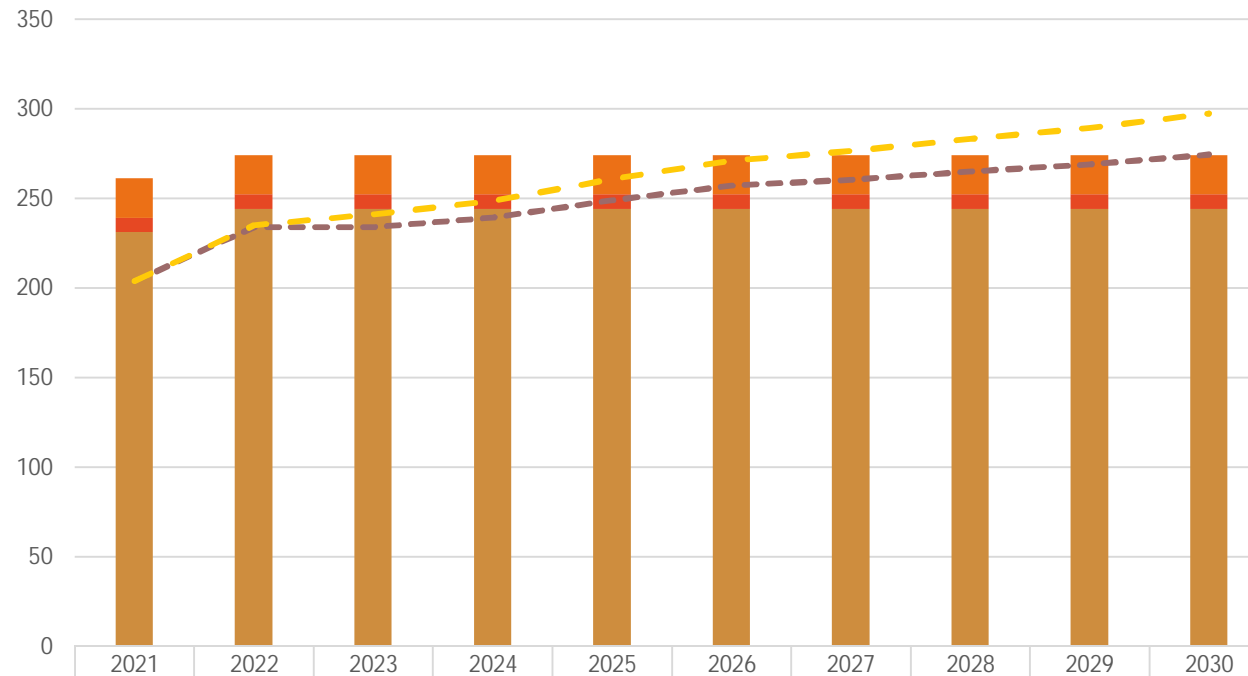
Ikäluokkien koot Vesilahdessa vuonna 2022 havainnollistavat, että yli 1%:n muuttovoiton tulee jatkua vuosia, jotta esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä säilyisi nykyisellään

Syntymävuosi	Ikäluokan koko 2022	Erotus kouluikäisten ikäluokkien keskimääräiseen kokoon
2021	43	-24
2020	43	-24
2019	41	-26
2018	42	-25
2017	49	-18
2016	58	-9
2015	55	-12
2014	53	-14
2013	66	-1
2012	80	13
2011	69	2
2010	76	9
2009	79	12
2008	78	11
2007	49	-18

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen ennakointi

- Varhaiskasvatuspaikat kuvaavat tilojen mahdollistamaa laskennallista enimmäiskapasiteettia
- Palvelutarvekäyrissä on pyritty huomioimaan lasten ikäkertoimet
- Varhaiskasvatusta ei pystytä tarjoamaan kokonaisuudessaan lähipalveluna

Varhaiskasvatuksen palvelukysyntä

■ Palveluseteli ja muut yksityiset	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
■ Perhepäivähoito	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
■ Päiväkoti	231	244	244	244	244	244	244	244	244	244
- - - Hoitopaikkakysyntä, nykyinen osallistumisaste	204	234	234	239	249	257	260	265	269	274
- - - Hoitopaikkakysyntä, kasvava osallistumisaste	204	235	241	249	261	271	276	283	289	297

31.5.2022

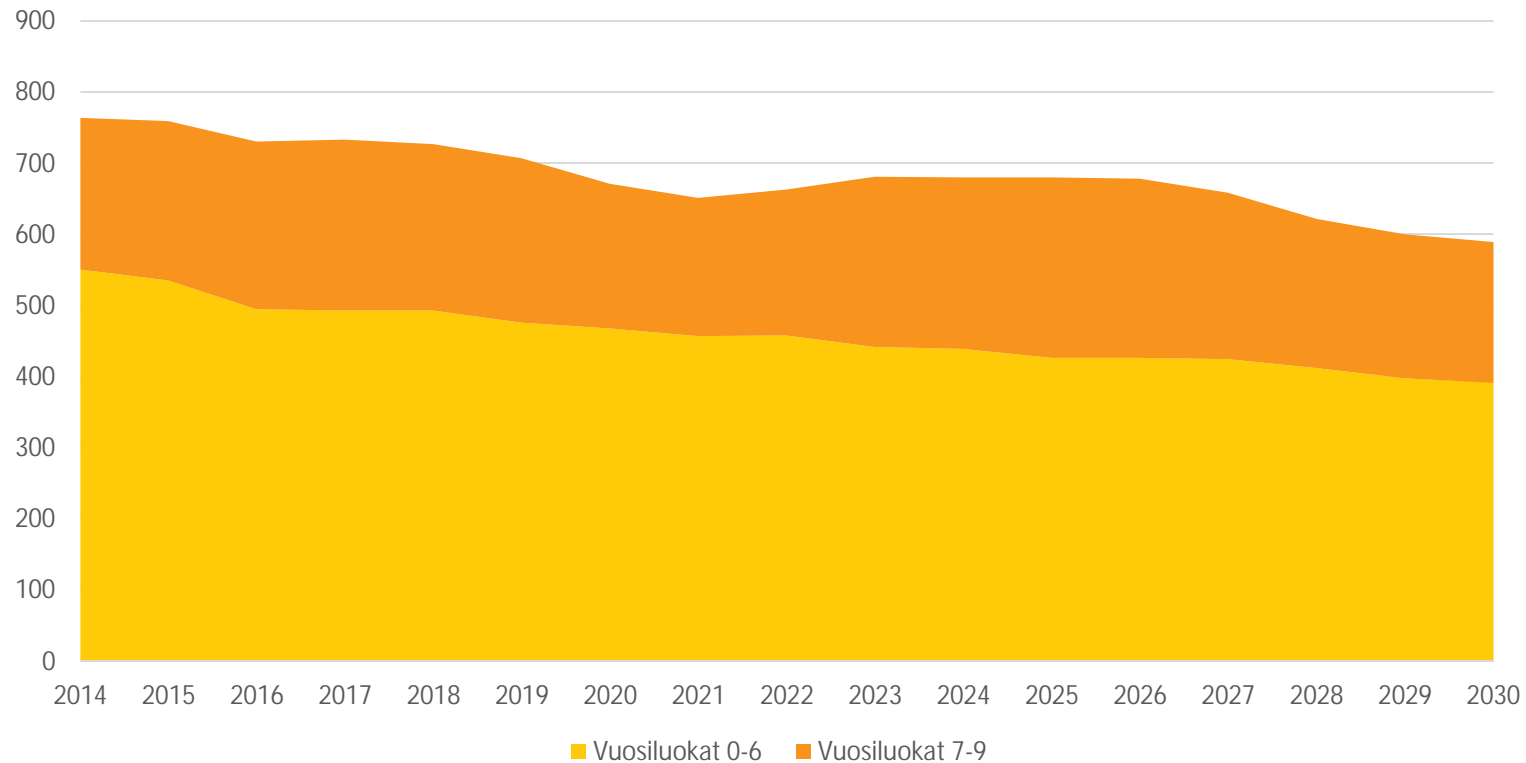
Varhais- kasvatuk- sen palvelu- tarpeen ennakointi

- Varhaiskasvatuksen palveluverkko on sopeutunut pienentyneisiin ikäluokkiin
- Muuttovoiton myötä varhaiskasvatuksen palveluverkon kapasiteettia on lisättävä
 - Kapasiteettia lisätään vuosina 2022 - 2023
 - Järjestämällä esioppilaiden varhaiskasvatuslain mukainen iltapäivähoidon koululla
 - Lisäämällä Peuraniityn päiväkodin tilojen käyttöastetta
 - Hyödyntämällä koulun tiloja varhaiskasvatuksessa
 - Lisäämällä perhepäivähoitajien ja yksityisen ryhmäperhepäivähoidon määrää
- Myös vuorohoidon tarve kasvamassa
- Varhaiskasvatuksen kulut tulevat kasvamaan talousarvioon 2022 ja suunnitelmavuosille 2022-2024 ennakoitua enemmän

Esi- ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakointi

Oppilasmäärän kehitys ja ennuste

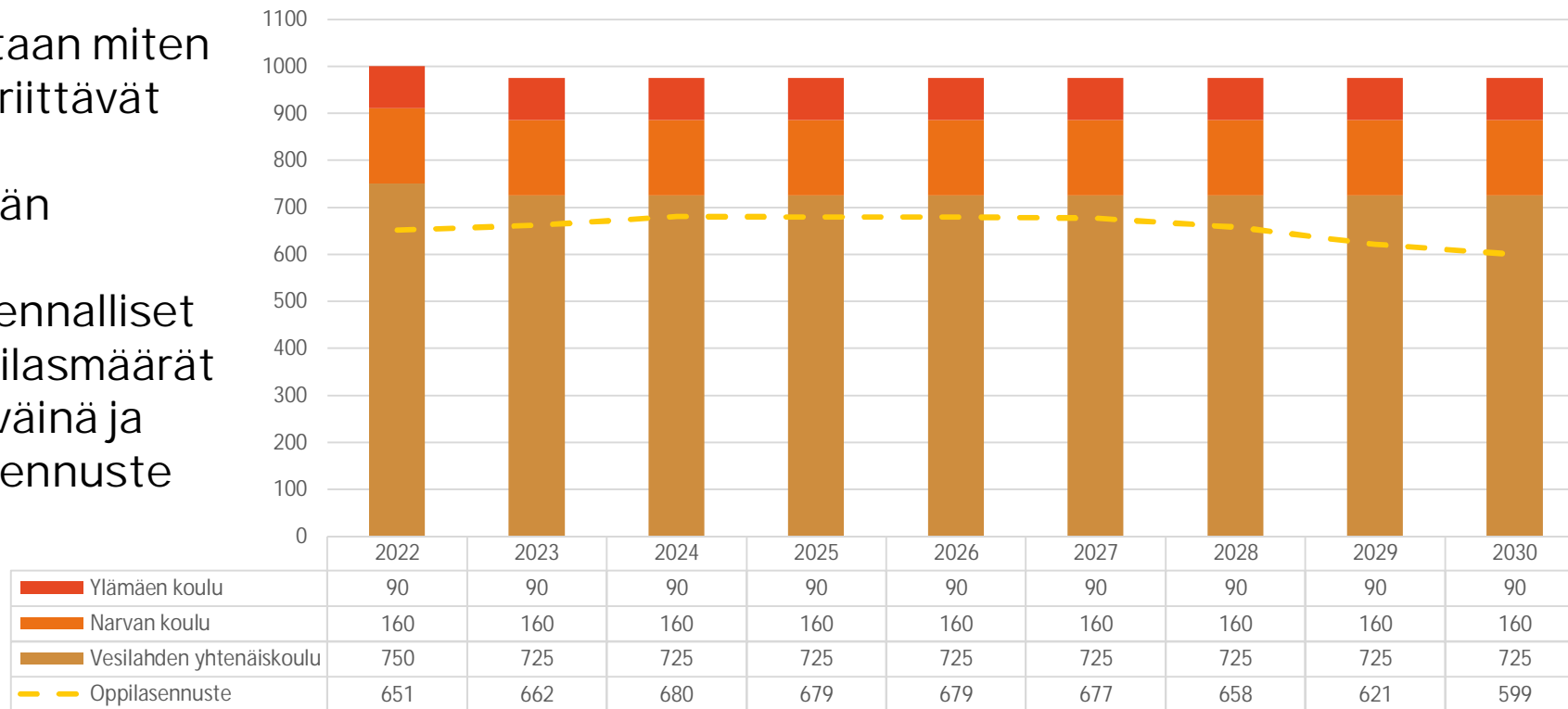
Muuttovoitto paikkaa pieneneviä ikäluokkia, mutta oppilasmäärä kääntyy laskuun vuosikymmenen lopulla ilman uusia kaavoja ja tontteja tai syntyvyyden merkittävää kasvua

Koulujen tilat ja oppilasennuste

Oikealla kuvataan miten koulujen tilat riittävät suhteessa oppilasmäärään

Koulujen laskennalliset enimmäisoppilasmäärät esitetään pylväinä ja oppilasmääräennuste viivana

Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perus- opetuksen palvelutarpeen ennakointi

1. Varhaiskasvatuksen palveluverkko on sopeutunut pienentyneisiin ikäluokkiin mutta muuttovoiton myötä palveluverkon kapasiteettia on lisättävä
2. Varhaiskasvatusikäisiin painottuva muuttovoitto paikkaa laskenutta syntyvyyttä ja ikäluokkien pieneneminen tasoittuu
3. Mahdollisuudet palveluverkon sopeuttamiseen kohdistuvat esi- ja perusopetukseen, koska tiloissa on ylikapasiteettia ja kasvu ei kohdistu tasaisesti
4. Mahdollista sopeuttamista tulee tarkastella kokonaisuutena huomioiden pedagogiset, toiminnalliset ja taloudelliset näkökulmat huomioiden – palvelun uudelleen organisointi sisältää mahdollisuuden myös laadun parantamiseen

Skenaariot palveluverkon kehittämiseen:

1. Luonnollinen kehitys
2. Palveluverkon tehostaminen

1. Luonnollinen kehitys

- Lähtökohdat
 - Säilytetään palveluverkko eikä tehdä rakenteellisia muutoksia muutoin kuin luonnollisen kehityksen seurauksena
- Vaikutuksia (kts. tarkemmin liite Vaikutusten ennakoarviointi)
 - Ei vaikutuksia palveluverkkoon ja lasten koulupolkuihin
 - Narvan koulun ikäluokat pienenevät siten, että koulussa on tarkoituksenmukaista siirtyä vähitellen yhdysluokkaopetukseen
 - Tällöin syntyy henkilöstökuluja laskennallisesti 1 htv/yhdysluokka. Kahden yhdysluokan muodostuttua tilatarve vähenee siten, että voidaan luopua Narvan vanhasta osasta ja säästöä syntyy tilakustannuksista.

2. Palveluverkon tehostaminen 1/2

- Lähtökohdat
 - Alle 10-vuotiaden lasten palvelut säilyisivät lähipalveluna, mutta vuosiluokkien 5-9 opetus järjestettäisiin yhtenäiskoulussa
- Vaikutusten arviointia (kts. tarkemmin liite Vaikutusten ennakoarviointi)
 - Pedagogisia vaikutuksia
 - Varhaiskasvatusta pystyttäisiin toteuttamaan lähipalveluna kunnan kaikissa osissa
 - Kunnan kaikki vuosiluokkien 5-6 oppilaat opiskelisivat vuosiluokkatason ryhmissä
 - Ryhmäkoot yhdenvertaistuisivat
 - Nivelvaiheen rakenteellinen uudistus vuosiluokkien 6-7 välillä parantaisi yläluokan oppilaiden hyvinvointia
 - Mahdollisuus aineenopetukseen jo vuosiluokilla 5-6 lisääntyisi ja yhdenvertaistuisi

2. Palveluverkon tehostaminen 2/2

- Vaikutusten arviointia
 - Toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia
 - Kunnan järjestämien harrastusmahdollisuuksien ja nuorisotyön palveluiden saavutettavuus paranisi
 - Narvan vanhasta osasta voitaisiin luopua ja säästöä syntyisi tilakustannuksista
 - Syntyisi laskennallisesti yhden henkilötyövuoden säästö
 - Aineenopettajien opetusvelvollisuuksien täyttämiseen tulisi lisää mahdollisuuksia
 - Koulumatkat pidentyisivät ja koulukuljetusten määrä lisääntyisi

Skenaarioiden taloudellisten vaikutusten vertailu

Luonnollinen kehitys					Palveluverkon tehostaminen				
	2022	2023	2024	2025		2022	2023	2024	2025
Yhdysluokkaopetukseen siirtyminen Narvassa ikäluokkien pienentyessä	15 000 €	45 000 €	60 000 €	90 000 €	Yhdysluokkaopetukseen siirtyminen Narvassa ikäluokkien pienentyessä	15 000 €	45 000 €	60 000 €	90 000 €
Narvan koulun vanhasta osasta luopuminen opetuskäytössä*			20 000 €	55 000 €	Vuosiluokkien 5-9 opetuksen järjestämien yhtenäiskoulussa		15 000 €	45 000 €	45 000 €
Säästöt yhteensä	15 000 €	45 000 €	80 000 €	145 000 €	Narvan koulun vanhasta osasta luopuminen opetuskäytössä		20 000 €	55 000 €	55 000 €
					Varhaiskasvatuksen tilatarpeen kattaminen Ylämäeltä vapautuvilla tiloilla**		30 000 €	50 000 €	50 000 €
					Kulut varhaiskasvatustilojen varustuksesta		20 000 €		
					Kulut lisääntyvistä kuljetuksista***		12 000 €	24 000 €	24 000 €
					Säästöt yhteensä	15 000 €	78 000 €	186 000 €	216 000 €

*Summa laskettu sisäisesti laskutettavan käyttökulun mukaan. Iäkkäässä rakennuksessa on korjausvelkaa. Kuntatasolla säästön ratkaisee kohteen tuleva käyttötarkoitus. Käyttökulut poistuvat kunnalta, jos kiinteistö vuokrataan tai myydään.

**Arvio laskettu siirtokelpoisen tilan vuosivuokrasta eikä se sisällä siirto- ja käyttökuluja.

***Lisäkuluksi arvioitu 125€/koulupäivä, jolla voi lisätä autojen kapasiteettia tai ajaa ylimääräisiä vuoroja. Tarkan laskelman voi tehdä vasta, kun tiedossa on kaikkien kuljetusoppilaiden osoitteet ja työjärjestykset.

Vihreällä kirjoitetut ovat säästöjä ja punaisella kuluja. Kohdassa "Säästöt yhteensä" on laskennallinen vuosisäästö. Skenaariossa Palveluverkon tehostaminen on "Säästöt yhteensä" kohdassa kulut vähennetty vuosittaisesta säästöstä.